

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-
कॅफेटेरिया अंतर्गत प्रति थेंब अधिक
पीक या योजनेकरिता सन २०२२-२३
मध्ये अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी
प्राप्त प्रथम हफत्याचा निधी वितरीत
करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्र. राकृवि-२०२२/प्र.क्र.१९५/१४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक- ०७ ऑक्टोबर, २०२२

- संदर्भ :**
१. प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटकाच्या केंद्र शासनाने सन २०२१ करिता निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना.
  २. कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.5-1/2022-RKVY, दि.०६ एप्रिल, २०२२.
  ३. कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.7-2/2022- RKVY, दि.०७ एप्रिल, २०२२.
  ४. कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.7-१/2022-RKVY, दि.१२ जुलै, २०२२.
  ५. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया (वार्षिक कृती आराखडा आधारित) राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या (SLSC) दि.०५ जुलै, २०२२ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
  ६. कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.18-10/2020/RFS-III, दि.३० ऑगस्ट, २०२२
  ७. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि-२०२२/प्र.क्र.१९३/१४-अ, दि.०८ सप्टेंबर, २०२२
  ८. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा शा.नि.क्र.बीजीटी-२०२२/प्र.क्र.६६/ अर्थसंकल्प (विधयो) दि.०३ ऑक्टोबर, २०२२.

प्रस्तावना :

सन २०१५-१६ पासून प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजनेंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक घटकाची अंमलबजावणी राज्यात करण्यात येत असून यामध्ये सूक्ष्म सिंचन व पाणी व्यवस्थापनाच्या पूरक बाबी अशा दोन उप घटकांचा समावेश आहे.

केंद्र शासनाच्या दि.०७ एप्रिल, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार ची राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया या नावाने पुर्नरचना केली असून त्यामध्ये वार्षिक कृती आराखडा आधारित व सविस्तर प्रकल्प अहवाल आधारित या दोन शाखांचा

समावेश आहे. प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटक ही योजना राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरियाच्या वार्षिक कृती आराखडा आधारित शाखेत अंतर्भूत केली असून केंद्र व राज्य हिश्याच्या निधीचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया योजनेतर्गत मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य स्तरीय मंजुरी समितीने (वार्षिक कृती आराखडा आधारित) दि. ०५ जुलै, २०२२ रोजी झालेल्या बैठकीत प्रति थेंब अधिक पीक योजनेकरिता केंद्र हिस्सा रु.४०० कोटी व राज्य हिस्सा रु.२६६.६७ कोटी निधीच्या कार्यक्रमास मान्यता दिली असून सन २०२२-२३ मध्ये रु.६६६.६७ कोटी निधीच्या कार्यक्रमास संदर्भाधीन क्र.७ अन्वये प्रशासकीय मान्यता दिली आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.६ अन्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक या योजनेतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता रु.१२ कोटी निधी वितरीत केला आहे. त्यानुषंगाने योजनेसाठी मंजूर तरतुद व वितरणासाठी उपलब्ध असलेल्या निधीच्या मर्यादेत केंद्र हिश्याचा रु.१२ कोटी व त्या समरूप राज्य हिश्याचा रु.८ कोटी असा एकूण रु. २० कोटी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

- सन २०२२-२३ करिता राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक योजनेतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिश्याचा रु.१२ कोटी (रु. बारा कोटी फक्त) व समरूप राज्य हिश्याचा रु.८ कोटी (रु. आठ कोटी फक्त) असा एकूण रु.२० कोटी (रु. वीस कोटी फक्त) निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- सदर खर्च पुढील लेखाशिर्षाखालील सन २०२२-२३ करिताच्या मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
मागणी क्र. एन-३ २४०१ पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) (२१) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) (केंद्र हिस्सा ६०%) (कार्यक्रम) (२४०१बी२८६) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्र. एन-३ २४०१ पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) (२२) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.)(राज्य हिस्सा ४०%) (कार्यक्रम) (२४०१बी२९५) ३३, अर्थसहाय्य

३. सदर निधीचे वितरण करण्याकरिता आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रण अधिकारी व सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
४. या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला निधी खर्च करताना राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक योजनेसाठी केंद्र शासनाने सन २०२१ मध्ये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करावे.
५. सदर योजनेच्या लाभार्थ्यांची निवड महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे करण्यात यावी व लाभार्थ्यांना अनुदानाचे वाटप आधार संलग्न बँक खात्यावर करण्याकरिता सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन प्रणाली चा वापर करावा.
६. सदर निधीच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास पाठवून त्याची प्रत राज्य शासनास पाठवावी.
७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाने त्यांच्या अनौ. सं. क्र. ८२२/व्यय-१४, दि २३ सप्टेंबर, २०२२ अन्वये तसेच सामाजिक न्याय विभागाने संदर्भाधीन दि. ०३ ऑक्टोबर, २०२२ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध केला असून त्याचा सांकेतांक २०२२१००७१२२७२५७६०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सरिता बांदेकर-देशमुख)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
३. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
४. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
५. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
६. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व),
७. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,
८. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर,
९. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर,
१०. वित्त विभाग (व्यय- १४/अर्थसंकल्प १३), मंत्रालय मुंबई,
११. नियोजन विभाग (का-१४३१), मंत्रालय, मुंबई,
१२. निवडनस्ती.